

EXAMENBOEKJE EN PTA

2022 – 2023

Examenboekje 2022-2023

GYMNASIUM cohort 2022 – 2025

4 gymnasium

Voorwoord

Dit document is bedoeld voor alle leerlingen van het Gymnasium Tweede Fase in het schooljaar 2022-2023; het regelt de rechten en plichten van zowel de leerlingen als de school in het kader van de schoolexamens en de centrale examens. In dit document staat informatie over wat van de leerlingen verlangd wordt, op welke momenten toetsen en examens zullen plaatsvinden en welke regels daarbij gelden.

Het eindexamen bestaat uit twee delen: het schoolexamen (SE) en het centraal examen (CE). De centrale examens worden in principe geheel in het examenjaar afgenomen. Schoolexamens worden mogelijk ook in de voorexamenjaren afgenomen. Een aantal vakken wordt zonder centrale examens afgesloten.

Dit document bestaat drie delen:

1. Het examenreglement; dit reglement geldt voor alle scholen van SVOPL
2. De bijlagen bij het examenreglement; in de bijlagen staan uitwerkingen die per school verschillend kunnen zijn
3. Het Programma van Toetsing en Afsluiting; in dit document staan alle afspraken omtrent de schoolexamens van de vakken

De PTA's in dit document zijn geldig voor schooljaar 2022 -2023. Het PTA wordt jaarlijks verstrekt vóór 1 oktober.

De regels die nodig zijn voor een vlot en zorgvuldig verloop van de schoolexamens zijn in dit document opgenomen. Leidend in het bepalen van deze regels is het eindexamenbesluit VO dat via www.examenblad.nl in te zien is. Daarnaast bevat dit document bijzonderheden over de organisatie van het schoolexamen en een omschrijving van de stof die in de diverse toetsen aan de orde zal komen.

Heerlen, september 2022.

Examenreglement SVO|PL 2022-2023

Datum	18-3-2022
Opsteller	CvB
Fase besluitvorming	Fase 7: Besluit CvB
Voorgenomen besluit CvB	7-9-2022
Behandeld Directieraad	8-9-2022
Akkoord GMR	19-9-2022
Definitief besluit CvB	22-9-2022

Op voordracht van de examencommissie SVO|PL en na instemming van de GMR heeft het bevoegd gezag overeenkomstig artikel 31 Eindexamenbesluit VO het examenreglement SVO|PL vastgesteld voor de scholen van de Stichting Voortgezet Onderwijs Parkstad Limburg;

Dit examenreglement is van toepassing op alle kandidaten die ingaande het schooljaar 2022-2023 eindexamen afleggen aan een van de scholen van SVO|PL.

§1 ALGEMEEN

Artikel 1 Begripsbepalingen

- 1.1 Bevoegd gezag: de Stichting Voortgezet Onderwijs Parkstad Limburg;
- 1.2 Directeur: de directeur of rector van de school waaraan examen afgelegd wordt;
- 1.3 Eindexamen: een examen ten minste in het geheel van de voorgeschreven vakken;
- 1.4 Examencommissie: de examencommissie als bedoeld in artikel 35d Eindexamenbesluit VO
- 1.5 Examenreglement: het onderhavige examenreglement voor de scholen van de Stichting Voortgezet Onderwijs Parkstad Limburg zoals bedoeld in artikel 31 Eindexamenbesluit VO;
- 1.6 Examenprogramma: het programma als bedoeld in artikel 7 Eindexamenbesluit VO;
- 1.7 Examenregeling: het examenreglement en het programma van toetsing en afsluiting gezamenlijk;
- 1.8 Examensecretaris: de examensecretaris als bedoel in artikel 3a Eindexamenbesluit VO;
- 1.9 Examinator: degene die is belast met het afnemen van het examen in een vak;
- 1.10 Kandidaat: ieder die door het bevoegd gezag tot het eindexamen wordt toegelaten;
- 1.11 School: een van de scholen behorend tot het bevoegd gezag;
- 1.12 Toets: een toets met schriftelijke of mondelinge vragen en opdrachten, of een praktische opdracht.

Artikel 2 Examensecretaris

1. Aan elk van de scholen is een examensecretaris verbonden als bedoeld in artikel 3a Eindexamenbesluit VO, welke wordt aangewezen door de directeur uit de personeelsleden.
2. Gezamenlijk met de directeur tekent de examensecretaris vóór aanvang van het eerste tijdvak van het centraal examen, de overzichten en beoordelingen van behaalde resultaten van de kandidaat (artikel 33, tweede lid Eindexamenbesluit VO, stellen gezamenlijk de uitslag van het eindexamen vast (artikel 48, eerste en derde lid Eindexamenbesluit VO), tekenen gezamenlijk de diploma's en cijferlijsten (artikel 52, zesde lid en artikel 59, vierde lid Eindexamenbesluit VO).
3. De examensecretaris ondersteunt de directeur bij het organiseren en afnemen van het eindexamen, de uitvoering van het examenreglement en programma van toetsing en afsluiting en de verstrekking van een overzicht van de onderdelen en beoordeling van de schoolexamens.

Artikel 3 Examencommissie

1. Het bevoegd gezag stelt een examencommissie in waarin alle scholen van SVOPL zijn vertegenwoordigd.
2. Leden van de examencommissie worden benoemd door het bevoegd gezag.
3. De examencommissie bestaat uit 9 leden.
4. Leden van het College van Bestuur, de directeur van een school, leden van de MR of GMR, leerlingen

- van de scholen en of hun wettelijke vertegenwoordigers zijn niet benoembaar.
5. De examencommissie draagt zorg voor de borging van de kwaliteit van de schoolexaminering door in ieder geval:
    - a. zorg te dragen voor een voorstel voor een examenreglement;
    - b. het jaarlijks opstellen van een voorstel voor een programma van toetsing en afsluiting;
    - c. het borgen van het afsluitend karakter en de kwaliteit van het schoolexamen;
    - d. het vaststellen van richtlijnen en aanwijzingen om te komen tot een beoordeling van het schoolexamen.
  6. De examencommissie stelt regels vast over haar werkwijze en stelt jaarlijks een verslag op van haar werkzaamheden.
  7. Jaarlijks evalueert de examencommissie de kwaliteit van de schoolexaminering en de wijze waarop uitvoering wordt gegeven aan examenreglement en PTA en stelt een advies op aan het bevoegd gezag en de directie over noodzakelijke en wenselijke verbeteringen.
  8. De examencommissie verstrekt de regels over haar werkwijze, het verslag, de evaluatie en het advies als bedoeld in dit artikel aan de directeur en aan de examensecretarissen.

§2 DE ORGANISATIE VAN HET EINDEXAMEN

§ 2.1 Procedure

Artikel 4. De afname van het Schoolexamen (SE)

1. Jaarlijks wordt vóór 1 oktober het PTA vastgesteld en vóór 1 oktober aan de kandidaten uitgereikt.
2. Het SE wordt uiterlijk afgesloten vóór de aanvang van het centraal examen. Voor flexibele digitale examens BB en KB geldt dat het schoolexamen in het betreffende vak is afgesloten voor het centraal examen start.
3. De deelname aan de schoolexamens is verplicht.
4. De kandidaat levert werk behorend bij een praktische opdracht in voordat de aangegeven deadline is verstreken.
5. **Bijlage 1** bij dit examenreglement bevat een specifieke procedure voor afname van online examens en **bijlage 2** een protocol hoe te handelen indien de verbinding wordt verbroken tijdens het online examen.

Artikel 5. De afname van het Centraal Examen (CE)

1. Het CE wordt afgenomen op door de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen vastgestelde data en tijden en in een of meer daarvoor door de directeur aangewezen lokaliteiten.
2. De kandidaten maken het werk onder toezicht van zoveel personeelsleden van de school als voor een zorgvuldig verloop van het examen noodzakelijk is; het toezicht wordt nader geregeld in een door of

- namens de directeur op te stellen surveillanceroster.
3. Over het verloop van het examen wordt een door toezichthouders ondertekend proces-verbaal opgemaakt. In dit proces-verbaal worden tenminste vermeld: de namen van de kandidaten, de namen van de toezichthouders, datum, begin en eindtijd van het examen, het geëxamineerde vak, binnenkomst en vertrektijden van de kandidaten als deze afwijken van de begin en eindtijd van het examen en alle bijzondere gebeurtenissen die van belang zijn met het oog op de bij het afnemen van het examen vereiste zorgvuldigheid.
  4. Voor de aanvang van het examen in enig vak leest een van de toezichthouders de op de enveloppe met examenopgaven vermelde tekst op. Bij de aanvang opent hij in aanwezigheid van de kandidaten de enveloppe.
  5. Onmiddellijk nadat de enveloppe geopend is, worden de opgaven rondgedeeld.
  6. De aan de kandidaten voorgelegde opgaven voor een toets van het CE blijven in het examenlokaal c.q. de examenlokalen tot het einde van die toets.
  7. Een kandidaat die te laat komt, mag uiterlijk tot een half uur na het tijdstip van opening van de enveloppe tot het examenlokaal worden toegelaten. Hij levert zijn werk in op het tijdstip dat voor de andere kandidaten geldt. Alleen in geval van duidelijke overmacht kan de directeur besluiten de gemiste tijd te laten inhalen.
  8. Na afloop van het CE wordt het gemaakte examenwerk, tezamen met het proces-verbaal door een van de toezichthouders, onverwijld bij de directeur of bij een door hem aangewezen personeelslid, ingeleverd.
  9. De directeur kan nadere aanwijzingen stellen ten aanzien van de wijze waarop het CE wordt uitgevoerd.
  10. Gedurende het examen is het de kandidaat niet geoorloofd zich tijdelijk zonder vergunning van een der toezichthouders, uit het examenlokaal te verwijderen. Krijgt hij die toestemming, dan dient een van de toezichthouders hem te begeleiden.
  11. Een kandidaat die tijdens een zitting onwel wordt, kan onder begeleiding van een toezichthouder het examenlokaal verlaten. Na overleg met de kandidaat beslist de directeur of de kandidaat na enige tijd het werk kan hervatten. Hervat een kandidaat na enige tijd het werk, dan kan de directeur bepalen dat de gemiste tijd of een deel daarvan aan het einde van de zitting wordt ingehaald. Hervat een kandidaat het werk niet, dan kan de directeur, indien mogelijk na het horen van de kandidaat, doch uiterlijk voor het einde van de zitting, bepalen dat het door de kandidaat gemaakte werk niet als examenwerk wordt aangemerkt. De kandidaat wordt dan geacht om een geldige reden verhinderd te zijn geweest aan het desbetreffende onderdeel deel te nemen.
  12. De kandidaat levert bij het verlaten van de examenzaal het gemaakte werk in bij een van de toezichthouders. De kandidaat is zelf verantwoordelijk voor het tijdig en ordentelijk inleveren van het examenwerk.
  13. Elke school stelt nadere procedurevoorschriften ten aanzien van het verlaten van de examenzitting.
Zie bijlage 3.
  14. De kandidaat die de examenzaal verlaat vóór het einde van de examenzitting, mag geen materiaal

meenemen dat tijdens de examenzitting is uitgereikt.

Artikel 6 Soorten toetsen

1. Voor het vmbo geldt dat het centraal examen in de basisberoepsgerichte leerweg (BL) bij de algemene vakken de vorm heeft van een digitaal examen (BB-Flex) en bij de beroepsgerichte vakken de vorm van een centraal schriftelijk en praktisch examen (CSPE).
2. Het centraal examen in de kaderberoepsgerichte leerweg (KL) heeft bij de algemene vakken de vorm van een digitaal examen (KB-Flex) en bij de beroepsgerichte vakken de vorm van een centraal schriftelijk en praktisch examen (CSPE).
3. Het centraal examen in de gemengde en theoretische leerweg heeft bij de algemene vakken de vorm van een centraal schriftelijk examen (CSE) en bij de beroepsgerichte vakken de vorm van een centraal schriftelijk en praktisch examen (CSPE) of alleen een centraal schriftelijk examen (CSE).
4. Voor het vwo, havo en vmbo bestaat het eindexamen uit het schoolexamen en het centraal examen. Het schoolexamen vwo, havo en VMBO GL/TL omvat mede een profielwerkstuk.

Artikel 7 Houdbaarheid toetsen bij doublure

Voor kandidaten die in enig examenjaar doubleren, gelden de volgende regels:

1. De behaalde schoolexamenscijfers vervallen voor het jaar waarin wordt gedoubleerd. Dit betekent dat uitgangspunt is dat de kandidaat alle schoolexamens van dat jaar opnieuw moet maken.
2. De kandidaat die een leerjaar doubleert volgt het PTA van het jaar waarin hij bij doubleren terecht komt. Indien nodig wordt er een individueel PTA in overleg met de examensecretaris en teamleider/afdelingsleider voor de kandidaat opgesteld en wel zodanig dat de kandidaat aan alle eindtermen van het geldende PTA voldoet.
3. Voor de volgende vakken die als schoolexamen worden afgesloten en die de kandidaat met een voldoende heeft afgesloten (minimaal een 5,5 voor elk afzonderlijk vak) geldt dat hij deze niet opnieuw hoeft te doen. Het betreft de vakken maatschappijleer, levensbeschouwelijke vorming, culturele kunstzinnige vorming (K)CKV. De kandidaat kan voor genoemde afgesloten schoolexamens aanvullende activiteiten worden opgedragen ter invulling van de verplichte onderwijstijd. Ten aanzien van het niet hoeven overdoen van afgesloten vakken is het de leerling wel toegestaan het vak nogmaals te volgen om het resultaat te verbeteren. In dat geval vervalt het eerder behaalde resultaat.
4. Op schoolniveau kunnen aanvullende regels gelden die in bijlage 5 van het Examenreglement worden neergelegd.

Artikel 8 Toelating eerder schooljaar

1. De kandidaat wordt de gelegenheid geboden tot het afleggen van een vak op een hoger niveau.
2. Indien een kandidaat gebruik heeft gemaakt van de mogelijkheid tot het afleggen van eindexamen in een vak op hoger niveau dan het niveau van de schoolsoort of leerweg van inschrijving, stelt de directeur de kandidaat in de gelegenheid in dat vak alsnog het eindexamen af te leggen van die

- schoolsoort of leerweg.
3. Bij toepassing van het eerste lid wordt het schoolexamen in dat vak of die vakken afgesloten voordat in dat leerjaar het centraal examen in dat vak of die vakken aanvangt.
  4. Indien toepassing wordt gegeven aan het eerste lid, wordt het derde tijdvak aansluitend aan het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar afgenomen door het College voor toetsen en examens.
  5. Indien de kandidaat in één of meer vakken centraal examen heeft afgelegd in het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar, en niet is bevorderd tot het volgende leerjaar, vervallen de met dit centraal examen of deze centrale examens behaalde resultaten.

§ 2.2 HULPMIDDELEN

Artikel 9

1. Het werk wordt uitgezonderd digitale toetsen gemaakt op papier, gewaarmerkt en verstrekt door of vanwege de directeur, tenzij door de commissie belast met de vaststelling van de opgaven, ander papier is verstrekt.
2. De kandidaat plaatst zijn naam en zijn examennummer op het in het vorige lid bedoelde papier.
3. De examencommissie stelt jaarlijks nadere voorschriften vast, gebaseerd op de actuele richtlijnen van het ministerie van onderwijs, cultuur en wetenschappen. Zie hiervoor **bijlage 4**.

§ 2.3 BEWAARTERMIJN EN INZAGE

Artikel 10 Bewaren examenwerk

1. Alle SE werk (opgaven, correctiemodellen, afzonderlijk door kandidaten gemaakte toetsen), dat in een schooljaar gemaakt is, wordt bewaard tot de kandidaat, en bij minderjarigheid de wettelijke vertegenwoordigers, de bij die periode behorende cijferlijst ondertekend ingeleverd heeft. De ondertekende cijferlijsten worden bewaard tot minimaal 6 maanden na de uitslag van het eindexamen en maximaal een schooljaar na de uitslag van het eindexamen.
2. De school bewaart één exemplaar van het werk (de opgaven), het correctiemodel, de afzonderlijk door de kandidaten gemaakte toetsen van het centraal examen tot minimaal 6 maanden na de uitslagen maximaal een schooljaar na de uitslag. Dit geldt ook voor de bijbehorende cijferlijst. Kandidaten kunnen in die periode hun examen inzien.
3. Examenwerk, ook in beeldende vakken, is eigendom van de school. Na het verstrijken van de inzagetermijn van zes maanden kan de school het werk (doen) vernietigen. Werk, gemaakt in het kader van het centraal praktisch eindexamen voor de beeldende vakken zal door de school niet

worden vernietigd, indien de kandidaat gedurende de inzagetermijn schriftelijk gevraagd heeft om het eigendomsrecht na zes maanden aan hem of haar over te dragen en het werk ook één maand na het verstrijken van de inzagetermijn is afgehaald.

Artikel 11 Inzage examenwerk

1. Inzage kan gedurende de inzagetermijn door de kandidaat schriftelijk aangevraagd worden bij de examensecretaris en vindt plaats onder toezicht van de examensecretaris of een door hem aangewezen persoon.
2. De kandidaat heeft de mogelijkheid zich tijdens de inzage door een persoon te laten bijstaan.
3. Inzage kan alleen plaatsvinden binnen de aangegeven ruimte. Het is niet toegestaan dat het betreffende examenwerk de ruimte verlaat. Ook is het niet toegestaan om een kopie, foto, of op welke wijze ook een duplicaat te maken van het examenwerk.
4. Het is niet toegestaan met de examensecretaris dan wel zijn vervanger, discussie te voeren over de inhoud van het werk en of de vastgestelde score.

§ 2.4 GENERIEKE INHAAL- EN HERKANSING

Artikel 12

1. De kandidaat die ten gevolge van ziekte en of een bijzondere van zijn wil onafhankelijke omstandigheid niet is staat is geweest aan een of meer toetsen dele te nemen, wordt de mogelijkheid geboden deze toetsen in te halen, zonder dat dit wordt gezien als een herkansingsmogelijkheid.
2. Ten aanzien van de herkansingsmogelijkheden stellen de scholen ieder nadere voorschriften welke zijn vastgelegd in **bijlage 5**.

§ 2.5 BEOORDELING

Artikel 13

1. Cijfers worden vastgesteld van 1 – 10 en cijfers worden vastgesteld met één decimaal.
2. In **bijlage 6** zijn de nadere voorschriften ten aanzien van de zak- slaagregeling vastgesteld, gebaseerd op de actuele richtlijnen van het ministerie van onderwijs, cultuur en wetenschappen.
3. **Bijlage 7** bevat nadere voorschriften ten aanzien van hoe te handelen tijdens een geschil over de beoordeling van examenwerk.

Artikel 14 Voorschriften judicium cum laude

1. Een kandidaat is geslaagd voor het eindexamen vwo met toekenning van het judicium cum laude indien zijn examen voldoet aan de volgende voorschriften:
  - a. ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0, berekend op basis van de eindcijfers voor:
    1. de vakken in het gemeenschappelijke deel van het profiel, het eindcijfer berekend op grond van artikel 50, tweede lid, en de vakken van het profieldeel, en
    2. het vak uit het vrije deel waarvoor het hoogste eindcijfer is vastgesteld, en
  - b. ten minste het eindcijfer 7 of ten minste de kwalificatie «voldoende» voor alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling op grond van artikel 50.
2. Een kandidaat is geslaagd voor het eindexamen havo met toekenning van het judicium cum laude indien zijn examen voldoet aan de volgende voorschriften:
  - a. ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0, berekend op basis van de eindcijfers voor:
    1. de vakken in het gemeenschappelijke deel van het profiel, het eindcijfer berekend op grond van artikel 50, tweede lid, en de vakken van het profieldeel, en
    2. het vak uit het vrije deel waarvoor het hoogste eindcijfer is vastgesteld, en
  - b. ten minste het eindcijfer 6 of ten minste de kwalificatie «voldoende» voor alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling op grond van artikel 50.
3. Een kandidaat is geslaagd voor het eindexamen vmbo theoretische leerweg met toekenning van het judicium cum laude indien zijn examen voldoet aan de volgende voorschriften:
  - a. ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0, berekend op basis van de eindcijfers voor:
    1. de vakken Nederlandse taal, Engelse taal en maatschappijleer, en de algemene vakken van het profieldeel, en
    2. het vak uit het vrije deel waarvoor het hoogste eindcijfer is vastgesteld, en
  - b. ten minste het eindcijfer 6 of ten minste de kwalificatie «voldoende» voor het profielwerkstuk en alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling op grond van artikel 49.
4. Een kandidaat is geslaagd voor het eindexamen vmbo basisberoepsgerichte leerweg of kaderberoepsgerichte leerweg met toekenning van het judicium cum laude indien zijn examen voldoet aan de volgende voorschriften:
  - a. ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0, berekend op basis van:
    1. de eindcijfers voor het profielvak en de twee algemene vakken van het profieldeel, en
    2. het eindcijfer berekend op grond van artikel 49, derde lid, en
  - b. ten minste het eindcijfer 6 of ten minste de kwalificatie «voldoende» voor alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling op grond van artikel 49.
5. Een kandidaat is geslaagd voor het eindexamen vmbo gemengde leerweg met toekenning van het judicium cum laude indien zijn examen voldoet aan de volgende voorschriften:
  1. ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0, berekend op basis van de eindcijfers voor:
    1. de vakken Nederlandse taal, Engelse taal en maatschappijleer, en de algemene vakken van het profieldeel, en
    2. het algemene vak uit het vrije deel of het eindcijfer berekend op grond van artikel 49, vierde lid,

- en
2. ten minste het eindcijfer 6 of ten minste de kwalificatie «voldoende» voor het profielwerkstuk en alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling op grond van artikel 49.

§ 2.6 AFWIJKENDE WIJZE VAN EXAMINEREN

Artikel 15

1. Op verzoek van de kandidaat kan de directeur toestaan dat een gehandicapte kandidaat het examen geheel of gedeeltelijk aflegt op een wijze die is aangepast aan de mogelijkheden van de kandidaat. Indien de directeur het verzoek van de kandidaat honoreert meldt de directeur dit aan de Inspectie.
2. Tenzij sprake is van een objectief waarneembare lichamelijke handicap, geldt ten aanzien van de in het eerste lid bedoelde aangepaste examinering dat:
  - a. de kandidaat een deskundigenverklaring door een ter zake kundige psycholoog, orthopedagoog, neuroloog of psychiater opgesteld overlegt;
  - b. de aanpassing voor zover betrekking hebbend op het centraal examen in ieder geval kan bestaan uit een verlenging van de duur van de desbetreffende toets van het centraal examen met ten hoogste 30 minuten, en
  - c. een andere aanpassing slechts kan worden toegestaan voor zover daartoe in de onder a genoemde deskundigenverklaring ten aanzien van de kandidaat een voorstel wordt gedaan, dan wel indien de aanpassingen aansluiten bij de begeleidingsadviezen vermeld in die deskundigenverklaring.
3. Het bevoegd gezag kan in verband met onvoldoende beheersing van de Nederlandse taal afwijken van de voorschriften gegeven bij of krachtens dit besluit, ten aanzien van een kandidaat die met inbegrip van het schooljaar waarin hij eindexamen aflegt, ten hoogste zes jaren onderwijs in Nederland heeft gevolgd en voor wie het Nederlands niet de moedertaal is. De in de eerste volzin bedoelde afwijking kan betrekking hebben op:
  - a. het vak Nederlandse taal en literatuur;
  - b. het vak Nederlandse taal;
  - c. enig ander vak waarbij het gebruik van de Nederlandse taal van overwegende betekenis is.
4. De in het derde lid bedoelde afwijking bestaat voor zover betrekking hebbend op het centraal examen slechts uit een verlenging van de duur van de desbetreffende toets van het centraal examen met ten hoogste 30 minuten en het verlenen van toestemming tot het gebruik van een verklarend woordenboek der Nederlandse taal.
5. Van elke afwijking op grond van het derde lid wordt mededeling gedaan aan de inspectie.

§ 3 ONREGELMATIGHEDEN

Artikel 16 Onregelmatigheden

1. Indien een kandidaat zich ten aanzien van enig deel van het eindexamen dan wel ten aanzien van een aanspraak op ontheffing aan enige onregelmatigheid¹ schuldig maakt of heeft gemaakt, dan wel ongeoorloofd verzuim (zonder geldige reden afwezig) is, kan de directeur maatregelen nemen.
2. Ook kan de directeur maatregelen nemen ten aanzien van de kandidaat die niet voldoet aan het gestelde in het eerste lid, maar die wel mogelijk voordeel heeft genoten van het handelen dan wel nalaten van een kandidaat als bedoeld in het eerste lid.
3. De maatregelen bedoeld in het eerste lid die, afhankelijk van aard van de onregelmatigheden ook in combinatie met elkaar genomen kunnen worden, zijn:
  - a. het toekennen van het cijfer 1 voor een toets van het schoolexamen of het centraal examen;
  - b. het ontzeggen van de deelname of de verdere deelname aan een of meer toetsen van het schoolexamen of het centraal examen;
  - c. het ongeldig verklaren van een of meer toetsen van het reeds afgelegde deel van het schoolexamen of het centraal examen;
  - d. het bepalen dat het diploma en de cijferlijst slechts kunnen worden uitgereikt na een hernieuwd examen in door de directeur aan te wijzen onderdelen.

Indien het hernieuwd examen bedoeld in de vorige volzin betrekking heeft op een of meer onderdelen van het centraal examen legt de kandidaat dat examen af in het volgend tijdvak van het centraal examen.

4. Indien de onregelmatigheid van doen heeft met een door een toezichthouder waargenomen onregelmatigheid tijdens een toets, stelt hij de betreffende kandidaat hier onmiddellijk van in kennis. De kandidaat wordt -als het enigszins mogelijk is -in staat gesteld om het werk af te maken. In geval van een schriftelijk examen krijgt de kandidaat een nieuw antwoordblad. Op het oorspronkelijke blad wordt een melding van fraude aangetekend. Om te voorkomen dat de kandidaat iets kan uitwissen wordt dit blad vervolgens ingenomen.
5. Indien de onregelmatigheid wordt geconstateerd tijdens de online-afname van een toets dient de kandidaat per direct te stoppen met het werk. De surveillant maakt van het geconstateerde melding op het proces verbaal, voor elke toets van het PTA waarbij een onregelmatigheid of frauduleuze handeling wordt geconstateerd.
6. Nadat de directeur in kennis is gesteld van de geconstateerde onregelmatigheid stelt deze een onderzoek in waarbij de directeur de mogelijkheid heeft de betreffende kandidaat en eventueel andere

---

¹ Als voorbeelden van onregelmatigheden worden vermeld: zonder geldige reden niet deelnemen aan een schoolexamentoets, het niet tijdig inleveren of afronden van een praktische opdracht of een handelingsdeel, fraude, gebruik maken van niet-toegestane hulpmiddelen.

betrokkenen te horen. De directeur deelt zijn beslissing schriftelijk mede aan de kandidaat. De schriftelijke mededeling wordt tegelijkertijd in afschrift toegezonden aan de wettelijk verzorgers van de kandidaat indien deze minderjarig is, alsmede aan de inspectie.

7. De kandidaat kan tegen een beslissing van de directeur in beroep gaan bij de commissie van beroep Eindexamenaangelegenheden. Correspondentie dient gericht te worden aan: Commissie van Beroep Eindexamenaangelegenheden, Akerstraat 85-87, 6417 BK te Heerlen. Zie **bijlage 8** "Reglement Commissie van Beroep Eindexamenaangelegenheden".
8. Van de commissie maken deel uit een lid van het College van Bestuur, welke optreedt als voorzitter, een directeur, en een teamleider. Voor elk van de 3 leden wordt een plaatsvervanger benoemd. Een directeur die het besluit genomen heeft waartegen beroep wordt ingesteld en de teamleider die verbonden is aan de school waarvan de directeur het besluit genomen heeft, kunnen geen deel uitmaken van de commissie in de onderhavige beroepskwestie.
9. In overeenstemming met artikel 30a Wvo wordt het beroep binnen vijf dagen nadat de beslissing aan de kandidaat is bekendgemaakt, schriftelijk ingesteld door de kandidaat bij de Commissie van Beroep Eindexamenaangelegenheden. De commissie stelt een onderzoek in en besluit binnen twee weken na ontvangst van het beroepschrift, tenzij zij deze termijn gemotiveerd heeft verlengd met ten hoogste twee weken. De commissie stelt bij haar beslissing zo nodig vast op welke wijze de kandidaat alsnog in de gelegenheid zal worden gesteld het eindexamen of deeleindexamen geheel of gedeeltelijk af te leggen onverminderd

het bepaalde in de laatste volzin van het derde lid. De commissie deelt haar beslissing schriftelijk mede aan de kandidaat, aan de wettelijk vertegenwoordiger indien deze minderjarig is, aan de directeur en aan de inspectie. Voor verdere informatie wordt verwezen naar het Reglement Commissie van Beroep Eindexamenaangelegenheden SVO|PL.

§ 4 BEKENDMAKING CIJFERS EN BEOORDELING SE

Artikel 17

1. Voor de aanvang van het eerste tijdvak van het centraal examen verstrekt de directeur aan de kandidaat, voor zover van toepassing, het volgende:
  - a. een overzicht van behaalde resultaten van alle onderdelen in het examendossier;
  - b. een overzicht van de cijfers die de kandidaat heeft behaald voor het schoolexamen;
  - c. de beoordeling voor de vakken waarvoor geen cijfer wordt vastgesteld; en
  - d. de beoordeling van het profielwerkstuk in het vmbo.
2. De directeur en de examensecretaris tekenen voor verstrekking van de in het eerste lid genoemde overzichten en beoordelingen aan de kandidaat.
3. De kandidaat tekent voor ontvangst van de in het eerste lid genoemde overzichten en beoordelingen.

§ 5 KLACHTEN

Artikel 18

1. Indien de kandidaat van mening is dat er zich tijdens het eindexamen dan wel een onderdeel van het eindexamen, feiten en of omstandigheden hebben voorgedaan, waardoor de kandidaat is benadeeld tijdens het examen, kan de kandidaat zich wenden tot de examensecretaris.
2. De kandidaat en examensecretaris voeren vervolgens overleg om zo te komen tot een oplossing van de klacht.
3. Indien het overleg genoemd in het tweede lid niet tot een oplossing leidt, kan de kandidaat een klacht indienen bij de examencommissie. Een klacht dient door de examencommissie ontvangen te zijn binnen een week nadat het feit of de omstandigheid zich heeft voorgedaan.
4. De examencommissie stelt een onderzoek in naar de feiten en omstandigheden waarover wordt geklaagd, waarbij zij zich een oordeel vormt in hoeverre de feiten en of omstandigheden zich aantoonbaar hebben voorgedaan en indien dit is aangetoond in welke mate deze feiten en of omstandigheden van invloed zijn geweest op het resultaat van het examenwerk.
5. De examencommissie hoort klager en voor zover de examencommissie dat nodig acht verdere betrokkenen.
6. De examencommissie adviseert de directeur binnen 2 weken na ontvangst van de klacht om de klacht gegrond dan wel ongegrond te verklaren, met daarbij voor zover mogelijk aanbevelingen binnen de mogelijkheden van wet- en regelgeving.
7. De directeur wijkt slechts af van het advies van de examencommissie voor zover de directeur eerst overleg heeft gevoerd met de examencommissie en de afwijking schriftelijk heeft gemotiveerd.
8. De directeur informeert de kandidaat binnen 3 weken nadat de kandidaat de klacht heeft ingediend bij de examencommissie.
9. Indien de kandidaat zich niet kan verenigen met het oordeel van de directeur heeft de kandidaat de mogelijkheid zich te wenden tot de klachtencommissie.

§ 6 NIET VOORZIEN

ARTIKEL 19

In gevallen waarin dit reglement niet voorziet beslist de directeur met inachtneming van geldende wet- en regelgeving, maar niet eerder dan nadat de examencommissie om advies is gevraagd en ook in de gelegenheid is gesteld om advies uit te brengen.

§ 7 INWERKINGTREDING EN BEKENDMAKING

Artikel 20 Inwerkingtreding en bekendmaking

1. Dit examenreglement treedt in werking met ingang van 1 augustus 2022 en vervangt eerdere examenreglementen van het bevoegd gezag en onder het bevoegd gezag ressorterende scholen.
2. Dit examenreglement wordt aan elke kandidaat ter hand gesteld vóór 1 oktober van het schooljaar waarin de kandidaat voor het eerst aan onderdelen van het schoolexamen zal deelnemen. Tevens is het examenreglement raadpleegbaar op de website van SVOPL.
3. Een afschrift van dit examenreglement is toegezonden aan de Inspectie van het onderwijs.
4. Dit examenreglement wordt aangehaald als 'Examenreglement SVO|PL 2022-2023'.

BIJLAGE 1

PROTOCOL PROCEDURE AFNAME ONLINE SCHOOLEXAMEN

Overeenkomstig artikel 4, vijfde lid van dit examenreglement hebben de volgende voorwaarden te gelden ten aanzien van online schoolexamens.

1. Kandidaat en ouders zijn vooraf geïnformeerd over de omstandigheden waarin de toets afgenomen dient te worden. Ouders zijn ervan op de hoogte dat er voorafgaande aan de toets-afname in opdracht van de docent/surveillant een 360°-view gemaakt kan worden van de ruimte waarin de toets gemaakt wordt en dat er tijdens de toets via MS Teams door docenten gesurveilleerd wordt. Hierbij wordt alleen gekeken en er worden geen opnamen gemaakt.
2. De kandidaat is verantwoordelijk voor een ongestoorde online toegang en een ruimte waar de kandidaat ongestoord de online toets kan afnemen.
3. De kandidaat is verantwoordelijk voor een werkende PC of laptop gedurende de toets.
4. Voorafgaande aan de toets is de kandidaat duidelijk gemaakt aan de kandidaat óf en zo ja welke bronnen gebruikt mogen worden.
5. Bij het gebruik van toets-platforms zoals bijvoorbeeld exam.net is alles zo ingesteld dat de kandidaat geen extra tabbladen in de browser kan openen.
6. Alle kandidaten die aan de toets deelnemen zijn minimaal 20 minuten voorafgaande aan het startmoment van de toets online. De surveillant checkt de identiteit van de kandidaat. Omdat het hier om een toets gaat is en de school op grond van het eindexamenbesluit verplicht is de authenticiteit te borgen, is het specifiek verkrijgen van toestemming voor het maken van beeld- en/of geluidopnames niet nodig.
7. De kandidaat heeft vanaf 20 minuten voorafgaande aan de toets en gedurende de hele toets de camera en de microfoon van de laptop ingeschakeld. De achtergrond van de kandidaat is daarbij niet wazig gemaakt.

8. Voorafgaande aan de start van de toets laat de kandidaat via een 360 °-view aan de surveillant zien, wat de toets-omstandigheden zijn. Eventueel aanwezige extra devices en andere hulpmiddelen die niet toegestaan zijn, worden verwijderd en eventueel aanwezige andere personen dienen de ruimte te verlaten.
9. Via MS Teams wordt gesurveilleerd door surveillanten van school, in principe is dit de eigen vakdocent of een docent die de kandidaten/groep kent. Bij elke toets worden meerdere surveillanten ingezet.
10. Ten tijde van de online toets is het verlaten van de ruimte niet toegestaan.
11. Tijdens de toets kan de kandidaat indien nodig via MS Teams een vraag aan de surveillant stellen.
12. Uiterlijk 10 minuten voor het einde van de toets geeft de surveillant een signaal aan de kandidaten.
13. Na het einde van de toets blijven de kandidaten online totdat alle kandidaten hun werk ingeleverd hebben en de surveillant een sein voor afsluiten geeft.
14. Als er beeld- en/of geluidsopnames gemaakt worden, worden deze conform artikel 10 Examenreglement SVO|PL 2021 bewaard.

15. Onregelmatigheden tijdens de toets worden behandeld conform artikel 16 van het Examenreglement SVO|PL 2021.
16. Kandidaten die recht hebben op een afwijkende wijze van examinering overeenkomstig artikel 15 Examenreglement SVO|PL, hebben deze mogelijkheid eveneens tijdens de online-toetsen.
17. Bij individuele en groepsopdrachten wordt een plagiaatchecker ingezet, de kandidaten worden hierover vooraf geïnformeerd. Deze opdrachten worden ingeleverd via SOM (daarin zit een plagiaatchecker).

BIJLAGE 2 PROTOCOL VERBINDING VERBREEKT TIJDENS DE AFNAME VAN EEN ONLINE TOETS

Overeenkomstig artikel 4, vijfde lid van dit examenreglement hebben de volgende voorwaarden te gelden ten aanzien van het verbreken van de verbinding gedurende online schoolexamens.

1. De afdelingsleider neemt telefonisch contact op met de kandidaat of de ouder/verzorger van de kandidaat die in huis aanwezig is.
2. Er wordt samen geprobeerd de verbinding te herstellen.
3. Als dit maximaal binnen 5 min. lukt kan de kandidaat het examen verder afmaken.
4. Lukt dit niet dan zal een nieuw examen gepland worden.
5. Als minimaal 80% van het examen is afgenomen hoeft dit examen niet ongeldig verklaard te worden.
6. In alle andere gevallen wordt het examen ongeldig verklaard en verplaatst naar de eerste herkansing.

BIJLAGE 3 PROCEDUREVOORSCHRIFTEN TEN AANZIEN HET VERLATEN VAN EXAMENZITTING

Overeenkomstig artikel 5, lid 13 van dit examenreglement stelt elke school nadere procedurevoorschriften ten aanzien van het verlaten van de examenzitting.

3.1 Praktische regels Bernardinuscollege tijdens de (school)examens

De onderstaande tekst bevat regels die bijdragen aan een goed verloop van de schoolexamens.

1. De kandidaat leest voorafgaande aan de (school)examens de praktische regels zodat hij/zij goed op de hoogte is van het verloop van de (school)examens.
2. Het (school)examen wordt afgenomen op vastgestelde data en tijden en in een of meer daarvoor door de rector aangewezen lokaliteiten. De kandidaat ontvangt van het roosterbureau ruim voor aanvang van de schoolexamen het rooster/lokalenrooster van de schoolexamens in de mailbox.
3. De kandidaat moet 15 minuten voor aanvang van het examen aanwezig zijn in de examenzaal.
4. De kandidaat is gedurende het gehele (school)examen aanwezig bij het (school)examen in de examenzaal.
5. De kandidaat mag geen telefoon, smartphone of andere device met geheugencapaciteit bij zich hebben tijdens het examen.
6. De kandidaat mag voedsel of drank bij zich hebben verpakt in doorzichtig verpakkingsmateriaal. Drank in originele doorzichtige verpakking en maximaal 0,5 liter. Koolzuurhoudende dranken worden niet toegelaten tot de examenzaal.
7. De kandidaten maken het werk onder toezicht van zoveel directie- en/of personeelsleden van de school als voor een zorgvuldig verloop van het examen noodzakelijk is; het toezicht wordt nader geregeld in een door of namens de rector op te stellen surveillancerooster.
8. Het werk wordt gemaakt op papier, gewaarmerkt en verstrekt door of namens de rector, tenzij door de commissie belast met de vaststelling van de opgaven, ander papier is verstrekt.
9. De kandidaat plaatst zijn naam op het in punt 8 bedoelde papier.
10. Omtrent de opgaven worden geen mededelingen of inlichtingen van welke aard ook door wie ook aan de kandidaten verstrekt.
11. De kandidaten maken uitsluitend gebruik van de toegestane hulpmiddelen.
12. Kladpapier wordt gewaarmerkt en verstrekt door of namens de rector.
13. De aan de kandidaten voorgelegde opgaven voor een toets van het schoolexamen blijven in het examenlokaal c.q. de examenlokalen tot het einde van die toets.

14. Gedurende het schoolexamen is het de kandidaat niet geoorloofd zich tijdelijk zonder vergunning van een der toezichthouders uit het examenlokaal te verwijderen. Krijgt hij die toestemming, dan dient een van de toezichthouders hem te begeleiden.
15. Indien een toezichthouder waarneemt dat een kandidaat zich schuldig maakt aan een frauduleuze handeling / onregelmatigheid tijdens het schoolexamen stelt hij de betreffende kandidaat hier onmiddellijk van in kennis. Paragraaf 3 Artikel 16 Onregelmatigheid van het Examenreglement SVOPL treedt in werking.
16. De kandidaat levert bij het verlaten van de examenzaal het gemaakte werk in bij een van de toezichthouders. Het examenwerk mag de examenzaal niet verlaten.

3.2 Verhinderings schoolexamen

1. Indien een kandidaat wegens ziekte of een andere zwaarwegende reden een bepaalde (herkansing van een) schoolexametoets niet kan meemaken, dient door één van de ouder(s)/verzorger(s) **vóór** aanvang van de toets de kandidaat telefonisch afgemeld te worden en **binnen 24 uur na aanvang van de toets** een door zijn of haar ouder(s)/verzorger(s) getekende schriftelijke absentieverklaring te worden overlegd aan de teamleider waaruit de reden van de verhindering blijkt.
2. Op grond van de schriftelijke verklaring zoals bedoeld in het eerste lid bepaalt de rector of, en zo ja, wanneer en op welke wijze de gemiste schoolexametoets alsnog plaats zal vinden, een en ander in overeenstemming met de herkansingsregeling.
3. Komt een leerling te laat bij een schriftelijke schoolexametoets, dan kan hij/zij geen aanspraak maken op verlenging van de toetstijd. Komt een leerling meer dan een half uur te laat, dan wordt hij/zij niet meer toegelaten en wordt de toets mogelijk met het cijfer 1,0 beoordeeld. Dit wordt beschouwd als een onregelmatigheid.
Te laat komen bij mondelinge schoolexamens en kijk- en luistertoetsen wordt niet toegestaan. Dit wordt beschouwd als een onregelmatigheid. In dat geval wordt de betreffende examentoets mogelijk beoordeeld met een 1,0. Alleen in geval van duidelijke overmacht kan de rector besluiten de gemiste tijd te laten inhalen.
4. In het Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA) wordt per vak beschreven hoe te handelen bij het inleveren van praktisch werk.

BIJLAGE 4 HULPMIDDELEN

Overeenkomstig artikel 9, lid 3 van dit examenreglement worden jaarlijks regels vastgesteld door de examencommissie ten aanzien van het gebruik van hulpmiddelen die gebaseerd zijn op de richtlijnen van het ministerie van onderwijs, cultuur en wetenschappen.

Bij een aantal schoolexamens mag gebruik worden gemaakt van hulpmiddelen, die tevens toegestaan zijn bij het Centraal Examen. De complete lijst van hulpmiddelen per vak wordt gepubliceerd op www.examenblad.nl

BIJLAGE 5 HERKANSINGSMOGELIJKHEDEN

Overeenkomstig artikel 12, lid 2 van dit examenreglement stellen de scholen nadere voorschriften op ten aanzien van de mogelijkheden om te herkansen.

5.1 . Herkansing/herexamen schoolexamen

1. Het hoogste cijfer behaald bij de herkansing en de eerder afgelegde schoolexametoets geldt als definitief cijfer.
2. Een leerling heeft het recht om in het eindexamenjaar één schoolexametoets uit elke schoolexamenperiode (in totaal zijn er drie schoolexamenperiodes) te herkansen, drie herkansingen in totaal.
3. Indien een leerling van een herkansingsmoment (per schoolexamenperiode) afziet, mag hij dit herkansingsmoment later in het examenjaar niet inhalen.
4. De stofomschrijving en de weging van de herkansing is identiek aan de stofomschrijving en weging van de te herkansen schoolexametoets en wordt in het PTA vastgelegd.
5. De herkansing is niet gebonden aan eerder behaalde cijfers.
6. De herkansing vindt uiterlijk plaats in de derde schoolweek na afloop van een schoolexamenperiode.
7. Bijna elk SE is herkansbaar. Dit wordt vastgelegd in het PTA.
8. Voor de vakken van het combinatiecijfer kan één vak in totaliteit worden herkanst. De herkansing voor de vakken maatschappijleer, levensbeschouwelijke vorming die deel uitmaken van het combinatiecijfer vindt plaats in de eerste herkansingsperiode van het examenjaar. De herkansing gaat over de gehele leerstof en vervangt alle schriftelijke schoolexamens en schoolexamencijfers van het betreffende vak dat deel uitmaakt van het combinatiecijfer (maatschappijleer, levensbeschouwing). Het profielwerkstuk en CKV zijn niet herkansbaar. Wanneer een kandidaat voor één of meer van deze vakken een eindcijfer lager dan een vier haalt, krijgt de leerling de mogelijkheid zijn prestatie aan te

- vullen tot het cijfer vier of hoger. De vakdocent bepaalt de inhoud van de aanvulling en de wijze waarop deze aanvulling plaatsvindt.
9. Naast de vakken van het combinatiecijfer zijn er nog enkele andere vakken die alleen met een schoolexamen worden afgesloten (b.v. Informatica, Wiskunde D, en BSM).
  10. Indien een vak buiten de vakken van het combinatiecijfer een schoolexametoets in een voorexamenklas geeft en indien dit schoolexamen herkansbaar is, kan dit schoolexamen worden herkanst in het eerste herkansingsmoment van het examenjaar. Deze herkansing telt als herkansing voor de eerste schoolexamenperiode.
  11. Indien een leerling één of meerdere schoolexametoetsen in de reguliere schoolexamenweek heeft gemist, wordt een regeling getroffen waarbij *tot twee van de gemiste examens op de herkansingsdag worden ingehaald*. Indien er meerdere examens ingehaald moeten worden, worden deze in overleg tussen de docent en het roosterbureau ingehaald onder dezelfde omstandigheden regels van het PTA.
  12. In de beoordelingscriteria van de praktische opdrachten is het aspect planning en organisatie opgenomen. Het later inleveren dan de in het PTA vermelde inleverdatum leidt tot een melding bij de examencommissie. De examensecretaris en de directeur besluiten in dezen.

5.2. Opnieuw examen

Lees paragraaf 2.1 van het Examenreglement SVOPL 2022-2023, artikel 7 en paragraaf 2.4 artikel 12.

Aanvullend op paragraaf 2.1 van het Examenreglement SVOPL 2022-2023 artikel 7 en paragraaf 2.4 artikel 12:

1. Indien de kandidaat het profielwerkstuk (PWS) reeds heeft afgerond, geldt dat de kandidaat het profielwerkstuk niet opnieuw hoeft te maken mits het resultaat een 5,5 of hoger is. Het daarvoor behaalde resultaat blijft behouden.
2. Indien de kandidaat het Loopbaan Orientatie Begeleiding dossier (LOB) heeft afgerond, geldt dat de kandidaat dit niet opnieuw hoeft te doen.
3. Indien de kandidaat het vak Lichamelijke opvoeding met een voldoende heeft afgesloten, geldt dat de kandidaat dit niet opnieuw hoeft te doen.
4. De kandidaat kan voor genoemde afgesloten schoolexamens/schoolexamenonderdelen aanvullende activiteiten worden opgedragen ter invulling van de verplichte onderwijstijd. Ten aanzien van het niet hoeven overdoen van afgesloten vakken is het de leerling wel toegestaan het vak nogmaals te volgen om het resultaat te verbeteren. In dat geval vervalt het eerder behaalde resultaat.

Leerlingen die geslaagd zijn voor een havo-diploma en hun studie voortzetten op het vwo (in atheneum 5) ontvangen een vrijstelling voor levensbeschouwing, maatschappijleer en CKV.

5.3 Randvoorwaarden voor vervroegd examen, gespreid examen en vak op hoger niveau:

Vervroegd examen:

- Alle leerlingen mogen in het voor- of (voor)-voorlaatste leerjaar al examen doen in één of meerdere vakken. (*art. 37 Eindexamenbesluit VO*)
Werkwijze:
- De procedure t.b.v. van vervroegd examen in één of meerdere vakken start bij het invullen van het procesformulier 'vervroegd examen' van het Bernardinuscollege
- De leerling heeft toestemming van de vakdocent en de ouder(s)
- De leerling wordt ingeschreven door de teamleider uiterlijk binnen vier weken na aanvang van het schooljaar
- De leerling start met 'vervroegen' na het invullen van het inschrijfformulier en akkoord door de betreffende teamleider
- De leerling start met het volgen van lessen t.b.v. 'vervroegen' uiterlijk zes weken na aanvang van het voorexamenjaar
- *De leerling heeft één herkansingsmogelijkheid (in periode 1, 2 of 3) in het voorvoorexamenjaar in het vervroegde vak dat gevolgd wordt.*
- *De leerling heeft één herkansingsmogelijkheid voor het gehele centraal examen. Gebruikt de leerling deze in het voorexamenjaar voor het vak waar hij/zij vervroegd examen in doet dan heeft hij/zij geen herkansing CE meer over behalve als de overheid de regelgeving bijv. als gevolg van corona aanpast.*
- De leerling wordt in de gelegenheid gesteld om het centraal examen af te leggen in het schooljaar waarin het 'vervroegen' plaatsvindt
- Als de leerling in meer dan één vak vervroegd examen geldt dat de leerling één herkansing in totaal mag gebruiken
- De leerling die vervroegd examen doet in één of meerdere vakken kan zich terugtrekken tot vóór de aanvang van het centraal examen en kan dan deelnemen aan het reguliere centraal examen. De behaalde resultaten in het traject 'vervroegd examen' vervallen dan.
- Daarmee vervallen de behaalde schoolexamen cijfers en volgt de leerling het vak(ken) regulier in de examenklas
- Het PTA dient voor de leerling aangepast te worden en aangeboden te worden aan de MR.

Vak(ken) op hoger niveau (havo > vwo niveau):

- Een leerling mag één of meerdere vakken op hoger niveau doen
- De leerling beschikt over toereikende studievoordigheden in het vak (ken) dat de leerling op hoger niveau gaat volgen ter beoordeling door de vakdocent
- De leerling heeft toestemming van de vakdocent en de ouder(s)
- De leerling wordt ingeschreven door de teamleider binnen vier weken van leerjaar havo 5
- De leerling start met het volgen van het vak(ken) op hoger niveau na het invullen van het inschrijfformulier en akkoord door de betreffende teamleider

- De leerling start met het volgen van lessen op hoger niveau na aanvang van het voorexamenjaar
- De leerling moet voldoen aan het PTA van het vak op hoger (vwo) niveau
Leerlingen die na het afleggen van het centraal examen op een hoger niveau willen terugvallen naar hun geëigende niveau, hebben de mogelijkheid om het centraal examen opnieuw af te leggen in het betreffende vak op het geëigende niveau. De leerlingen hebben daarnaast de mogelijkheid om het centraal examen te herkansen
- Het PTA dient voor de leerling aangepast te worden en aangeboden te worden aan de MR.
- De leerling wordt in de gelegenheid gesteld om het centraal examen vwo voor het betreffende vak(ken) af te leggen in het eindexamenjaar
- Als de leerling meer dan één vak op vwo niveau volgt geldt dat de leerling één herkansing schoolexamen in totaal mag gebruiken per periode overeenkomstig de regeling in bijlage 5 van het Examenreglement
- De leerling die één of meerdere vakken op vwo volgt kan zich terugtrekken tot vóór de aanvang van het centraal examen en het vak(ken) vervolgens op havo niveau centraal examen afleggen
- Daarmee vervallen de behaalde schoolexamen cijfers en volgt de leerling het vak(ken) regulier in de examenklas. De leerling legt dan de/het (school)examen(s) af op havo niveau.

Gespreid examen:

- Een leerling mag in één of meerdere vakken gespreid examen afleggen in de eindexamenklas als er sprake is van een specifieke problematiek, die er voor zorgt dat het eindexamen afleggen binnen één eindexamenjaar niet haalbaar is en die betrekking heeft op een door professionals ondersteunde:
 Sociaal-emotionele problematiek
 Psychische problematiek
 Fysieke problematiek
- Leerlingen die gespreid examen afleggen hebben in de reguliere situatie ieder jaar van het gespreid examen één herkansingsmogelijkheid voor de vakken waarin in dat schooljaar het examen is afgelegd (art.59 Eindexamenbesluit VO)
- Zodra het procesformulier 'gespreid examen' geheel is ingevuld, ondertekend en aangeleverd is bij het onderwijsbureau gaat het doen van gespreid examen in
- De examensecretaris informeert de Inspectie van het Onderwijs over het doen van gespreid examen en vraagt om toestemming
- Het onderwijsbureau meldt bij DUO het doen van gespreid examen door de leerling.
- Een verklaring van een professional is noodzakelijk waarin deze aangeeft dat de leerling niet kan deelnemen aan het volledige examen en dat spreiding gewenst is. Deze verklaring deelt de school zo nodig met de Inspectie van het Onderwijs en archiveert de verklaring.

BIJLAGE 6 BEOORDELING

Overeenkomstig artikel 13, lid 2 van dit examenreglement worden jaarlijks regels vastgesteld door de examencommissie ten aanzien de zak-slaagregeling die gebaseerd zijn op de richtlijnen van het ministerie van onderwijs, cultuur en wetenschappen. Deze regeling is te vinden op www.examenblad.nl

BIJLAGE 7 PROCEDURE BIJ EEN GESCHIL NA INZAGE

Als de kandidaat aannemelijk kan maken dat er een aanwijsbare fout bij de correctie is gemaakt, wordt op de volgende manier gehandeld:

1. De kandidaat zet zijn/haar argumenten over vernomen fouten op papier en stuurt deze naar de eerste corrector.
  2. De eerste corrector beoordeelt of op grond van deze argumenten of naar zijn mening een aanpassing van de score aan de orde is.
  3. Vervolgens neemt de eerste corrector contact op met de tweedecorrector, geeft aan welke argumenten de kandidaat heeft en waarom de eerste corrector deze wel of geen reden vindt voor aanpassing van de score. Op basis van een zorgvuldige voorbereiding voeren de correctoren hierover gemotiveerd overleg. De uitkomst van dit contact wordt schriftelijk vastgelegd (kan in een mailbericht) en wordt gedeeld met de examensecretaris.
- 3a. Aanpassing van de score kan alleen als beide correctoren in overleg met elkaar tot de conclusie komen dat de score moet worden aangepast. Resultaat van dit overleg wordt gecommuniceerd met de directeur en de examensecretaris, die vervolgens het cijfer aanpassen overeenkomstig verzoek eerste en tweede corrector. DUO/Examendienst en de Inspectie van het onderwijs worden op de hoogte gesteld van een eventueel nieuw vastgesteld cijfer. De Inspectie zal in deze situatie altijd contact opnemen met de tweede corrector ter verificatie.
- 3b. Indien de correctoren beiden van mening zijn dat de score niet dient te worden aangepast, laat de examensecretaris dat aan de kandidaat weten.
- 3c. Indien de correctoren van mening verschillen over het al dan niet aanpassen van een score, stellen de directeuren van de beide scholen waar de correctoren werkzaam zijn in overleg met elkaar twee nieuwe correctoren aan die het werk opnieuw beoordelen. Op basis van de nieuwe beoordeling stelt de directeur van de school waar de kandidaat is ingeschreven het cijfer vast.

BIJLAGE 8 Reglement van de Commissie van Beroep Eindexamenaangelegenheden SVO|PL

Artikel 1. Begripsbepalingen

Dit reglement verstaat onder:

- 1.1 Het examenreglement: het Examenreglement voor de scholen van de Stichting Voortgezet Onderwijs Parkstad Limburg;
- 1.2 De commissie: de Commissie van Beroep Eindexamenaangelegenheden als bedoeld in de artikel 5, lid 4 Eindexamenbesluit VO;
- 1.3 De directeur: de directeur of rector van de scholen waaraan examen afgelegd wordt;
- 1.4 De stichting: de Stichting Voortgezet Onderwijs Parkstad Limburg;
- 1.5 Het College van Bestuur: het College van Bestuur van de Stichting Voortgezet Onderwijs Parkstad Limburg;
- 1.6 Reglement: het onderhavige Reglement Commissie van Beroep Eindexamen-aangelegenheden.

Artikel 2. Instelling en instandhouding van de commissie

- 2.1 Er is een commissie, ingesteld en in stand te houden door de stichting, bestaande uit drie leden.
- 2.2 De leden van de commissie worden benoemd door het College van Bestuur.
- 2.3 Van de commissie maken deel uit een lid van het College van Bestuur, welke optreedt als voorzitter, een directeur, en een teamleider. Voor elk van de 3 leden wordt een plaatsvervanger benoemd. Een directeur die het besluit genomen heeft waartegen beroep wordt ingesteld en de teamleider die verbonden is aan de school waarvan de directeur het besluit genomen heeft, kunnen geen deel uitmaken van de commissie in de onderhavige beroepskwestie.
- 2.4 Leden van de commissie worden benoemd voor de periode van 4 schooljaren. Leden zijn herbenoembaar.
- 2.5 Correspondentie gericht aan de commissie dient gericht te worden aan: Commissie van Beroep Eindexamenaangelegenheden, Akerstraat 85-87, 6417 BK te Heerlen.

Artikel 3. Kennisgeving samenstelling commissie

- 3.1 Zodra de commissie verkozen is draagt de voorzitter van de commissie er zorg voor, dat aan de directeuren van de scholen van de stichting onverwijld kennis gegeven wordt over de samenstelling van de commissie, met het verzoek deze kennisgeving ter inzage te leggen op de administratie van de school.
- 3.2 Wijziging van de samenstelling wordt door de voorzitter eveneens onverwijld medegedeeld.

Artikel 4. Taak van de commissie

De commissie is belast met de behandeling van en het nemen van een beslissing over een door een kandidaat of zijn wettelijke vertegenwoordiger ingesteld beroep tegen een beslissing van de directeur op grond van artikel 5, 6, 8 dan wel 9 van het Examenreglement.

Artikel 5. Aanhangig maken van het beroep

- 5.1 Het beroepschrift dient binnen de in het examenreglement genoemde termijn schriftelijk ingediend te worden bij de voorzitter van de commissie op straffe van niet-ontvankelijkheid.
- 5.2 Indien het beroep niet binnen de gestelde termijn is ingesteld, wordt het beroep niet-ontvankelijk verklaard tenzij de persoon die beroep heeft ingesteld kan aantonen dat het overschrijden van de gestelde termijn verschoonbaar is.

Artikel 6. Wraking en verschoning

- 6.1 De indiener van het beroepschrift en/of de directeur die het bestreden besluit heeft genomen kunnen het College van Bestuur verzoeken een lid van de commissie te wraken. Dit verzoek wordt ingewilligd indien het college van bestuur constateert dat:
  - a. het desbetreffende lid een persoonlijk belang heeft bij de bestreden beslissing;
  - b. het betreffende lid bloed- of aanverwant is van de directeur of van de indiener van het beroepschrift tot en met de vierde graad;
  - c. in andere gevallen waarin daartoe een ernstige reden aanwezig is.
- 6.2 Een lid van de commissie kan zich vrijwillig verschonen ten aanzien van een ingediend beroepschrift.

Artikel 7. Behandeling van een beroepschrift

- 7.1 De voorzitter roept de commissie in vergadering bijeen zodra hem een beroepschrift bereikt.
- 7.2 De commissie is bevoegd een haar aangeboden beroepschrift in behandeling te nemen en daarover een uitspraak te doen, als de drie leden, waartoe ook gerekend kunnen worden de plaatsverangers van de leden, aanwezig zijn.
- 7.3 De commissie stelt allereerst vast of
  1. de haar voorgelegde bestreden beslissing een aangelegenheid betreft als bedoeld in artikel 5, 6, 8 dan wel 9 van het Eindexamenreglement VO;
  2. het beroepschrift tijdig is ingediend.

Indien niet wordt voldaan aan het gestelde ten aanzien van punt 1 of 2 van artikel 7.3 is het beroepschrift niet ontvankelijk.

- 7.4 Indien de commissie tot de conclusie gekomen is, dat het beroep ontvankelijk is, hoort de commissie afzonderlijk en/of gezamenlijk
  1. de directeur tegen wiens beslissing beroep is aangetekend;

2. de kandidaat, of indien deze minderjarig is, de kandidaat en zijn wettelijke vertegenwoordiger, desgewenst bijgestaan door een of meer deskundigen.

7.5 De commissie kan informatie en adviezen inwinnen bij derden.

Artikel 8. De uitspraak op een beroepschrift

8.1 De commissie doet uitspraak binnen twee weken na indiening van het beroep; in bijzondere gevallen kan deze termijn met ten hoogste twee weken verlengd worden. De noodzaak daarvan dient schriftelijk gemotiveerd te worden.

8.2 De uitspraak van de commissie wordt met inachtneming van de in het eerste lid genoemde termijn schriftelijk en gemotiveerd toegezonden aan de indiener van het beroepschrift, zijn ouders, voogd of verzorgers, alsook aan de directeur en aan de inspectie.

8.3 Het bestuur van de stichting draagt er zorg voor, dat de beslissing van de commissie ten uitvoer wordt gebracht.

8.4 De beslissing van de commissie is bindend.

Artikel 10. Ambtelijke ondersteuning

De commissie kan gebruik maken van ambtelijke ondersteuning waarin het College van Bestuur van de stichting zal voorzien.

Artikel 11. Inwerkingtreding/wijziging

11.1 Dit reglement vervangt de regeling van 30 maart 2021 en treedt in werking met ingang van 1 augustus 2021

Artikel 12. Citeertitel

Dit reglement kan geciteerd worden als Reglement Commissie van Beroep Eindexamenaangelegenheden.

ADDENDUM BIJ HET EXAMENREGLEMENT SVO|PL 2022-2023

Op voordracht van de examencommissie van SVO|PL en na instemming van de GMR heeft het bevoegd gezag van SVO|PL overeenkomstig artikel 2.60 Wet voortgezet onderwijs 2020 (Wvo 2020) het examenreglement SVO|PL vastgesteld voor de onder haar ressorterende scholen.

Dit addendum geldt als aanvulling op het Examenreglement SVO|PL 2022-2023 en ziet niet op inhoudelijke wijzigingen en of aanvullingen, doch slechts op de verwijzing naar wetsteksten in het reglement die met inwerkingtreding van de Wet voortgezet onderwijs 2020 vernummerd zijn, zonder inhoudelijke wijzigingen.

BETREFT	VERWIJZING NAAR GELDENDE WETGEVING VÓÓR 01-08-2022	VERWIJZING NAAR DE THANS GELDENDE WETGEVING NA 01-08-2022
Examenreglement		
Voorblad	Artikel 31 Eindexamenbesluit VO	Artikel 2.60 Wvo 2020
Artikel 1.4	Artikel 35d Eindexamenbesluit VO	Artikel 2.60d Wvo 2020
Artikel 1.5	Artikel 31 Eindexamenbesluit VO	Artikel 2.60 Wvo 2020
Artikel 1.6	Artikel 7 Eindexamenbesluit VO	Artikel 2.54 Wvo 2020
Artikel 1.8	Artikel 3a Eindexamenbesluit VO	Artikel 2.51a Wvo 2020
Artikel 2.1	Artikel 3a Eindexamenbesluit VO	Artikel 2.51a Wvo 2020
Artikel 2.2	Artikel 33, tweede lid, Eindexamenbesluit VO	Artikel 3.15, tweede lid, Wvo 2020
Artikel 2.2	Artikel 48, eerste en derde lid, Eindexamenbesluit VO	Artikel 2.57, tweede lid, Wvo en artikel 3.33, derde lid, Uitvoeringsbesluit Wvo 2020
Artikel 2.2	Artikel 52, zesde lid, en artikel 59, vierde lid, Eindexamenbesluit VO	Artikel 2.58, vierde lid, Wvo en artikel 3.56, vierde lid, Uitvoeringsbesluit Wvo 2020
Artikel 14.1 onder a punt 1	Artikel 50, tweede lid Eindexamenbesluit VO	Artikel 3.34, tweede lid, Uitvoeringsbesluit Wvo
Artikel 14.1 onder b	Artikel 50 Eindexamenbesluit VO	Artikel 3.34 Uitvoeringsbesluit Wvo 2020
Artikel 14.2 onder a punt 1	Artikel 50, tweede lid, Eindexamenbesluit VO	Artikel 3.34, tweede lid, Uitvoeringsbesluit Wvo
Artikel 14.2 onder b	Artikel 50 Eindexamenbesluit VO	Artikel 3.34 Uitvoeringsbesluit Wvo 2020
Artikel 14.3 onder b	Artikel 49 Eindexamenbesluit VO	Artikel 3.35 Uitvoeringsbesluit Wvo 2020
Artikel 14.4 onder a punt 2	Artikel 49, derde lid, Eindexamenbesluit VO	Artikel 3.35, derde lid, Uitvoeringsbesluit Wvo 2020
Artikel 14.4 onder b	Artikel 49 Eindexamenbesluit VO	Artikel 3.35 Uitvoeringsbesluit Wvo 2020

Artikel 14.5 onder 1 punt 2	Artikel 49, vierde lid, Eindexamenbesluit VO	Artikel 3.35, vierde lid, Uitvoeringsbesluit Wvo 2020
Artikel 14.5 onder 2	Artikel 49 Eindexamenbesluit Vo	Artikel 3.35 Uitvoeringsbesluit Wvo 2020
Artikel 16.9	Artikel 30a Wvo	Artikel 2.63, tweede lid, Wvo 2020
Bijlage 8 Reglement van de Commissie van Beroep Eindexamenaangelegenheden SVO PL		
Artikel 1.2	Artikel 5, vierde lid, Eindexamenbesluit VO	Artikel 2.63 Wvo 2020
Artikel 4	Artikel 5, 6, 8 dan wel 9 Examenreglement	Artikel 2.61 Wvo 2020
Artikel 7.3 onder 1	Artikel 5, 6, 8 dan wel 9 Eindexamenreglement VO	Artikel 2.61 Wvo 2020

Periode	SE-toets	Vorm	Stofomschrijving	Gewicht
1	1	Schriftelijk 60 minuten	Basisbegrippen bij de domeinen zin en ethiek. Methode Whymagazine: Katern "Relaties" Domein: zin en betekenis, levensoriëntatie	1
2	2	Schriftelijk 60 minuten	Methode Whymagazine: Katern "Agressie" Domein: zin en betekenis, ethiek, wereldburgerschap, levensoriëntatie	1
4	3	Onderzoek doen: moreel beraad.	Methode Whymagazine: Katern "Principes" en onderzoeken van een actueel moreel maatschappelijk dilemma	2

			<p>Domein: wereldburgerschap, ethiek</p> <p>Deadline: 23 juni 2023 voor 17.00 uur.</p>	
		Herkansing schriftelijk	<p>Se 1 kan herkanst worden.</p> <p>Voor de vakken van het combinatiecijfer kan één vak in totaliteit worden herkanst. De herkansing voor de vakken maatschappijleer, levensoriëntatie die deel uitmaken van het combinatiecijfer vindt plaats in de eerste periode van het volgende leerjaar. De herkansing gaat over de gehele leerstof en vervangt alle schriftelijke schoolexamens en schoolexamencijfers van het betreffende vak dat deel uitmaakt van het combinatiecijfer (maatschappijleer, levensbeschouwing). Het profielwerkstuk en CKV zijn niet herkansbaar. Wanneer een kandidaat voor één of meer van deze vakken een eindcijfer lager dan een vier haalt, krijgt de leerling de mogelijkheid zijn prestatie aan te vullen tot het cijfer vier of hoger.</p>	
		Doubleren	<p>Indien sprake is van een voldoende, (5,5 of hoger) dan heeft de leerling het vak afgerond en kan er gekozen worden voor een vrijstelling. Bij een onvoldoende vervallen alle cijfers en volgt de leerling dit vak opnieuw. In geval van het niet slagen voor het eindexamen mogen alle cijfers blijven staan, mits het eindcijfer voldoende is (art. 7 examenreglement SVOPL 22 23) (5,5 of hoger)</p>	

		Terugvaloptie	Bij overstap van gymnasium naar havo worden de schoolexamen her gewaardeerd.	

Periode	SE-toets	Vorm	Stofomschrijving	Gewicht/ kwalificatie
4G1/2/3/4	1	Prestatie Afname tijdens reguliere lessen	Domein A: bewegen Atletiek: verspringen en/of hoogspringen en/of sprin en/of, speerwerpen en/of kogelstoten en/of shuttle run en/of coopertest en/of duurloop, boscross	O V G
4G1/2/3/4	2	techniek en tactiek Afname tijdens reguliere lessen	Domein A: bewegen Spel: voetbal en/of hockey en/of handbal en/of basketbal en/of softbal en/of volleybal en/of badminton	O V G
4G1/2/3/4	3	prestatie en techniek inzet Afname tijdens reguliere lessen	Domein A: bewegen, Domein D: bewegen en gezondheid Turnen: vrije- en steunsprongen en/of ring- en trapezezwaaien Muziek en beweging: aerobics/ steps Fitness: circuittraining en/of kracht en cardio Zelfverdediging: stoeispelen en/of boksen	O V G
4G1/2/3/4	4	Inzet Afname tijdens reguliere lessen	Domein B: vaardigheden Algemeen: werkhouding, sociale vaardigheid, aanwezigheid	O V G
4G1/2/3/4	5	Inzet Afname tijdens reguliere lessen	Domein C: bewegen en regelen Bewegen en regelen: spelleiding of organisatie schooltoernooi of lesgeven aan eigen groep	O V G

5G1/2/3/4	6	Inzet Afname tijdens reguliere lessen	Domein B: vaardigheden Algemeen: werkhouding, sociale vaardigheid, aanwezigheid	O V G
5G1/2/3/4	7	prestatie en techniek Afname tijdens reguliere lessen	Domein A: bewegen Atletiek: verspringen en/of hoogspringen en/of sprint en/of speerwerpen en/of kogelstoten en/of discuswerpen en/of duurloop en/of sportklimmen en/of Turnen.	O V G
5G1/2/3/4	8	techniek en tactiek. handelings vaardigheid (EHBO) Afname tijdens reguliere lessen	Domein A: bewegen, Domein E: bewegen en samenleving Spelkeuze: voetbal en/of hockey en/of handbal en/of basketbal en/of softbal en/of volleybal en/of badminton en/of fitness en/of EHBO. Daarnaast worden andere sportieve activiteiten aangeboden.	O V G
6G1/2/3/4	9	Prestatie Afname tijdens reguliere lessen	Domein E: bewegen en samenleving Algemeen: werkhouding, sociale vaardigheid, aanwezigheid Sport oriëntatie : keuze module 1, 2, 3, 4	O V G
		herkansing	Alle onvoldoendes van gymnasium 4, gymnasium 5 en gymnasium 6 kunnen worden herkanst door middel van vervangende opdrachten en/of inhaallessen.	
		doubleurs	Een leerling die de 4e klas doubleert zal alle handelingsdelen opnieuw moeten afsluiten. In de praktijk betekent dat alle lessen LO gevolgd dienen te worden.	

		terugvaloptie	-	
		blessure-clausule	Indien een leerling op medische gronden fysiek niet in staat is om een bewegingsonderdeel af te ronden dan kan in overleg met leerling en ouders gekozen worden voor een vervangende opdracht ter vervanging.	
		overstappen	In geval van overstappen naar havo 4 moet de leerling het pta van havo 4 opnieuw volgen.	

Periode	SE-toets	Vorm	Stofomschrijving	Gewicht
4G1	1	Schriftelijk 60 minuten	Domein A: Thema: Wat is maatschappijleer? en Domein B: Thema: Rechtsstaat (hst 2.1 t/m hst 2.6) Dit schoolexamen bevat geen centraal examenonderdelen Toegestane hulpmiddel bij schoolexamens: verklarend woordenboek Nederlands	1
4G2	2	Schriftelijk 60 minuten	Domein E: Thema: Pluriforme samenleving (hst 4.1 t/m hst 4.5) en Domein D: Thema: Verzorgingsstaat (hst 5.1 t/m hst 5.4) Dit schoolexamen bevat geen centraal examenonderdelen Toegestane hulpmiddel bij schoolexamens: verklarend woordenboek Nederlands	1
4G4	4	Sociaal maatschappelijk onderzoek	Domein A: Onderzoeksvaardigheden Domein B: Rechtsstaat Domein C: Parlementaire democratie Domein E: Pluriforme samenleving Domein D: Verzorgingsstaat	1

			<p>Inleverdatum: juni 2023</p> <p>Dit schoolexamen bevat geen centraal examenonderdelen</p> <p>Door middel van dit schoolexamen wordt de leerstof van domein A t/m D afgesloten.</p>	
		Herkansing schriftelijk	<p>Maatschappijleer maakt deel uit van het combinatiecijfer. Voor de vakken van het combinatiecijfer kan één vak worden herkanst in het eindexamenjaar. Deze herkansing vindt plaats aan het begin van het 6de leerjaar.</p> <p>De herkansing gaat over de gehele theoretische leerstof (SE 1 t/m SE 3) en vervangt alle schriftelijke schoolexamencijfers van het betreffende vak dat deel uitmaakt van het combinatiecijfer.</p>	
		Doubleren	<p>Leerlingen die in de 4e klas doubleren en maatschappijleer met een voldoende cijfer (5,5 of hoger) hebben afgesloten, mogen ervoor kiezen maatschappijleer opnieuw te volgen. Indien een leerling ervoor kiest om maatschappijleer te volgen komen alle behaalde schoolexamen cijfers te vervallen. Indien een leerling doubleert met een cijfer voor maatschappijleer lager dan 5,5 moet de leerling maatschappijleer opnieuw volgen en alle schoolexamens opnieuw afleggen.</p> <p>Een leerling die terugvalt van leerjaar 6 naar 5 havo kan ervoor kiezen om de reeds afgeronde SE onderdelen te laten staan en te laten herwaarderen naar een havo cijfer.</p>	
		Terugvaloptie	<p>Een leerling die terugvalt van leerjaar 6 naar 5 havo kan ervoor kiezen om de reeds afgeronde SE onderdelen te laten staan en te laten herwaarderen naar een havo cijfer.</p>	

Profielwerkstuk

Het profielwerkstuk is een geheel eigen onderzoek dat een verplicht onderdeel van het eindexamen vormt. De beoordeling van het profielwerkstuk is een cijfer dat meetelt in het gemiddelde van het combinatiecijfer. In het combinatiecijfer zijn opgenomen voor havo en atheneum maatschappijleer, levensbeschouwing en ckv. Voor gymnasium zijn opgenomen maatschappijleer en levensbeschouwing. Het cijfer voor het profielwerkstuk moet minimaal een 4 zijn. De titel van het profielwerkstuk komt op het diploma te staan. De studiebelasting voor het profielwerkstuk is 80 uur.

De kern van het profielwerkstuk op het Bernardinuscollege bestaat uit twee (of drie) delen:

1. Onderzoek doen.
2. Bevindingen van het onderzoek weergeven in een rapport/verslag.
3. Presenteren.

In de Tweede Fase heeft het profielwerkstuk op één vak of meer vakken betrekking. Het vak of de vakken waarop het werkstuk betrekking heeft, maakt/maken onderdeel uit van het totale pakket (eindexamen) van de leerling. Wel moet altijd ten minste één groot vak betrokken zijn. Een groot vak heeft in de bovenbouw op de havo een omvang van minimaal 320 uur en op het vwo minimaal 400 uur.

In de visie van het Bernardinuscollege komt naar voren dat de school waarde hecht aan het verwerven van kennis en het ontwikkelen van vaardigheden. Het profielwerkstuk wordt gezien als de meesterproef van de middelbare school: de leerling bewijst wat hij/zij geleerd heeft en wat hij/zij kan. Vaardigheden als zelfstandig werken en het doen van onderzoek worden erdoor geoefend en getest. Bij het ontwikkelen van vaardigheden wordt samen gewerkt met de Universiteit Maastricht voor het vwo en Hogeschool Zuyd voor het havo.

Omdat formatief toetsen een van de speerpunten binnen het Bernardinuscollege is, is het belangrijk om bij het maken van het profielwerkstuk niet alleen te kijken naar het eindresultaat maar ook naar de weg naar dat eindresultaat. Er is derhalve minimaal een feedbackmoment ingebouwd én leerlingen kunnen een conceptversie van het profielwerkstuk inleveren ter controle. Op deze manier kan de docent didactisch coachen en werken leerlingen aan hun time management.

Eenduidige instructie en beoordeling zijn belangrijk en komen tot uiting in een algemene handleiding voor havo en vwo.